

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-633/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola a mateřská škola Sopotnice, příspěvková organizace
Sídlo	Sopotnice 225, 561 15 Sopotnice
E-mail právnické osoby	reditel.zssopotnice@seznam.cz
IČ	71004467
Identifikátor	600104681
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Helena Korábová
Zřizovatel	obec Sopotnice
Místo inspekční činnosti	Sopotnice 312, 562 15 Sopotnice Sopotnice 225, 561 15 Sopotnice Sopotnice 120, 561 15 Sopotnice Sopotnice 32, 561 15 Sopotnice
Termín inspekční činnosti	6. a 7. 6., 9. 6. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro předškolní a základní vzdělávání a posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Sopotnice, příspěvková organizace (dále škola) vznikla rozhodnutím zastupitelstva obce k 1. 1. 2016 sloučením příspěvkových organizací Základní škola Sopotnice, okres Ústí nad Orlicí a Mateřská škola Stonožka Sopotnice, okres Ústí nad Orlicí. Nová ředitelka školy byla jmenována ke dni 15. 8. 2015. Škola vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny-výdejny.

Mateřskou školu s provozem od 6:00 do 16:00 hodin v letošním školním roce navštěvovalo v době inspekční činnosti 45 dětí. Kapacita je využita přibližně z 80 %. Děti jsou rozděleny do dvou částečně věkově smíšených tříd. V posledním ročníku před zahájením povinné školní docházky je 11 dětí, pět z nich má odklad povinné školní docházky, mezi nimi jedno ze dvou dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. K předškolnímu vzdělávání jsou přijímány i děti mladší dvou let, k 1. 9. 2015 jich bylo pět. Vzdělávání probíhá podle *Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání Školka plná barviček* (dále ŠVP PV). Úplata za předškolní vzdělávání činí 300 Kč měsíčně.

Počet žáků v základní škole (kapacita 190 žáků) má od poslední inspekce stoupající tendenci, kapacita je 86 žáky využita ze 46 % (nárůst o 11 %). Zřizovatelem byla pro tento školní rok udělena výjimka z nejnižšího počtu žáků. Škola eviduje jedenáct žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z toho čtyři se sociálním znevýhodněním. Jeden žák má cizí státní příslušnost a další plní povinnou školní docházku v zahraničí. Do školy dojíždí přibližně 20 % žáků z okolí. Vzhledem dopravní obslužnosti výuka začíná v 7:30 hodin. Vzdělávání je vedeno podle *Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Základní školy Sopotnice Škola pro život* (dále ŠVP ZV).

Zájmové vzdělávání ve školní družině je organizováno v jednom oddělení v samostatné budově Sopotnice čp. 120. Kapacita je 25 přihlášenými žáky zcela využita. Ranní provoz je zahajován v 6:15 hodin, odpolední ukončen v 15:45 hodin. Činnost je organizována podle *Školního vzdělávacího programu pro školní družinu* (dále ŠVP ŠD) jehož cílem je smysluplné využití volného času k odpočinku a rozvoje návyků a dovedností. Úplata byla k 1. 2. 2016 zvýšena z 30 Kč na 50 Kč.

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Ředitelka školy se od svého nástupu do funkce postupně seznamuje s požadovanou legislativou, osvojuje si řídicí dovednosti ve spojeném subjektu a usiluje o vytvoření příznivých vzájemných vztahů. V *Koncepci rozvoje školy* (zpracovaná ke konkurznímu řízení) definovala pro své funkční období oblasti rozvoje s obecnějšími cíli. Podmínky a kroky potřebné k dosažení nebyly pro jejich realizaci rozpracovány.

Úroveň řízení odpovídá velikosti a typu školy. Kontrolní systém je celkem účinný, v pedagogické oblasti je založený především na hospitacích, monitorování práce učitelů a osobních rozhovorech. Nastavený informační systém je funkční. Dokumenty jsou zpracovány zvláště pro předškolní a základní vzdělávání, obdobně je realizováno jednání pedagogické rady. Diskutovány jsou organizační i pedagogické záležitosti, které jsou v mateřské škole rovněž součástí dílčích hodnotících procesů. Méně zřejmě je zde přijímání strategických záměrů stanovených na základě systematického vyhodnocování všech oblastí souvisejících s její činností. Metodické orgány nejsou vzhledem k malému počtu pedagogů zřízeny, upřednostněno je každodenní setkávání a sdílení zkušeností.

Kontrolou údajů vedených ve školní matrice bylo zjištěno, že u některých dětí nebylo zcela prokazatelné absolvování povinného očkování. V průběhu inspekční činnosti bylo přijato

opatření k odstranění uvedeného nedostatku. Také byla operativně upravena kritéria přijímání ve ŠVP ŠD.

Stanovené cíle ve školních vzdělávacích programech byly průběžně naplňovány, přesto je pro zvýšení jejich kvality vhodná jejich revize. Ze zápisů učiva v třídních knihách v ročnících prvního stupně základní školy bylo v předmětu člověk a svět práce negativem preferování tematického okruhu Práce s drobným materiálem. Ve spojených ročnících často nebyla vždy patrná odlišná úroveň učiva pro daný ročník.

Vedením mateřské školy je pověřena vedoucí učitelka, která ji v době samostatné působnosti řídila. V pracovní náplni má jasně vymezeny povinnosti. S ohledem na šíři kompetencí při zajišťování provozu mateřské školy má snížen úvazek přímé pedagogické činnosti o 6 hodin týdně. Předškolní vzdělávání zajišťují čtyři odborně kvalifikované pedagogické pracovnice. Vzhledem k nižšímu počtu dětí má jedna učitelka zkrácený pracovní úvazek (0,5). Profesní dovednosti si všechny učitelky prohlubují účastí v různě zaměřených seminářích.

Ředitelka školy s desetiletou pedagogickou praxí splňuje požadované kvalifikační předpoklady pro výkon funkce včetně odborné kvalifikace pro první stupeň základní školy. Ve své činnosti využívá znalosti místních podmínek, které získala v této škole jako učitelka. Část úkolů delegovala na další učitele, kteří ale kompetence specializovaných činností vykonávají bez absolvování příslušného studia. Všeobecně zpracovaný plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je naplňován spíše individuálním výběrem vzdělávacích akcí. V uplynulém školním roce bylo zapojení pedagogů základní školy minimální.

Požadovanou odbornou kvalifikaci mají v základní škole všechny tři třídní učitelky na prvním stupni. Na druhém stupni splňují odbornou kvalifikaci dva z pěti pedagogů. Studium ji získávají dva učitelé, další nesplňuje odbornou kvalifikaci pro daný stupeň školy. Vychovatelka školní družiny splňuje odbornou kvalifikaci. Dvě asistentky poskytující ostatní osobní služby zajišťují podporu žákům se zdravotním postižením.

Mateřská škola má pro svoji činnost dostatečné prostorové podmínky, které dětem umožňují různorodé aktivity i odpočinek. Vzhledem k uspořádání tříd je omezená realizace řízených dynamických činností. Hračky, didaktické potřeby i knihy odpovídají věku dětí a napomáhají jejich osobnostnímu rozvoji. Vnitřní prostředí tříd působí příjemně a je dostatečně využito k podpoře učení. Umístění budovy mimo hlavní komunikaci a blízké přírodní prostředí je vhodným předpokladem pro vytváření sounáležitosti s živou i neživou přírodou a formování zdravého životního stylu. Různorodé aktivní vyžití umožňuje rovněž přilehlá školní zahrada. Průběžně dochází k doplňování a obnovování herního a učebního vybavení, např. v uplynulém období byly zakoupeny Montessori pomůcky a interaktivní tabule.

Prostředí budovy základní školy působí příjemně, učebny jsou při nízkém počtu žáků prostorově vyhovující a obnovován je žákovský nábytek. Ve třídě se spojenými ročníky (2. a 3.) je omezený prostor pro relaxaci. Přiměřené je vybavení počítačovou technikou v jedné z kmenových tříd druhého stupně. Odborné učebny nejsou k dispozici. Dobře vybavená a účelně zařízená je školní dílna a školní knihovna. V blízké bezbariérové budově čp. 32, kterou má základní škola pronajatou pro výuku, je prostředí zastaralé. Zřizovateli se zatím nedaří objekt získat do svého vlastnictví a potřebnými úpravami ho zmodernizovat. Pro tělesnou výchovu je využívána prostorově malá tělocvična v přízemí budovy. Její cvičební plochu omezuje po jedné straně uložené nářadí, šatna a sociální zázemí chybí. Žáci se převlékají ve třídách. Využíváno je i místní blízké sportoviště (fotbalové a volejbalové hřiště), zařazovány jsou návštěvy plaveckého bazénu a též zimního stadionu

v Ústí nad Orlicí. Při příznivých sněhových podmínkách lyžařský vlek nebo díky novému vybavení na běžecké lyžování, které bylo pořízeno z prostředků sdružení rodičů, i přírodní terén v okolí.

Herna školní družiny je vybavená odpovídajícím nábytkem, hračkami, hrami a materiálem. Venkovní hřiště (veřejné) v bezprostřední blízkosti budovy odpovídá relaxačním činnostem pro žáky školní družiny jen částečně. Tělovýchovný charakter prvků je na velmi dobré úrovni, materiál doskočných ploch není vhodný pro individuální hry a okolní plochy jsou zatím neupravené. Své další aktivity proto školní družina realizuje na školní zahradě, místních sportovištích a v přírodě.

Stravování pro děti a žáky školy je zabezpečováno ve vlastní školní jídelně a školní jídelně-výdejně. Pestrá skladba jídelních lístků, podávání dostatečného množství zeleniny a ryb i zařazování nových zdravých potravin vede k vytváření zdravých stravovacích návyků a zdravému vývoji dětí a žáků. V menší míře bylo podáváno pouze ovoce a v mateřské škole rovněž mléko. Dodržování pitného režimu bylo zajištěno. Základní škola je zapojena do projektu *Ovoce do škol* a programu *Mléko do škol*.

Škole je každoročně poskytována finanční dotace ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání a dotace od zřizovatele na provozní náklady. V uplynulém roce byly využity dotace z EU pro zvýšení kvality vzdělávání (vybavení školní knihovny, školní zájezd do Velké Británie, vybavení školní dílny). Do financování školy jsou zapojovány i fondy, v loňském roce byla zakoupena zahradní technika k údržbě školní zahrady. Ke zlepšení finančních podmínek škola provozuje doplňkovou činnost (stravování cizích strávníků a pronájem nebytových prostor). Sponzorské finanční příspěvky byly v roce 2015 získány od zákonných zástupců dětí mateřské školy na nákup hraček, učebních pomůcek a na financování kulturně společenských akcí školy.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají úroveň vyžadující zlepšení.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Vzdělávací nabídka jednotlivých tříd mateřské školy vychází ze vzdělávacího obsahu ŠVP PV a splňuje požadavky příslušného rámcového vzdělávacího programu. V průběhu školního roku je obohacována rozmanitými kulturními, poznávacími i sportovními aktivitami. Pro posílení výchovy ke zdraví mateřská škola zajišťuje plavecký výcvik a lyžařský kurz. Rozvoji individuálních dovedností napomáhají učitelkami vedené kroužky s hudebním a keramickým zaměřením. Naplňování vzdělávacích záměrů podporují i činnosti, které jsou uskutečňovány na základě kontaktů s mnohými organizacemi, např. „Sopotnická stonožka o. s.“, Svaz dobrovolných hasičů Ústí nad Orlicí II – Hylváty, „Osvětová beseda Sopotnice“.

Při tvorbě programů na třídní úrovni učitelky sledují nejen tematické, ale i logické propojení z hlediska provázanosti cílů a očekávaných výstupů. Tato provázanost s realizovaným konkrétním učivem se někdy však vytrácela. Vlastní vzdělávání probíhalo formou spontánních a řízených aktivit, které byly rovnoměrně zastoupeny. Učitelky při nich využívaly spíše klasické výukové formy a metody práce, i když z třídní dokumentace je občas patrná aplikace efektivnějších didaktických postupů. V menší míře je zařazováno cílené kooperativní učení a řešení problémů s hledáním různých východisek. Vzhledem k tomu, že dopolední svačina byla poskytnuta v průběhu her, měly děti dostatečný prostor pro spontánní vyžití s možností dokončit započaté činnosti. V této době se jim dostávalo mnoho příležitostí k vlastnímu rozhodování, vzájemné komunikaci a spolupráci. K dispozici

jim byly volně přístupné hračky, pomůcky a připravená didakticky zaměřená nabídka zpravidla související s hlavním tématem. Nerozhodným dětem byla aktivita navržena. Také se jim dostávalo rozličných návrhů pro rozehrání a rozvinutí hry, přesto u části starších dětí byla zaznamenána jejich snížená smysluplnost doprovázená zvýšeným hlukem a nešetrným zacházením s hračkami.

Didakticky cílené aktivity byly pestré a řádně připravené, ne vždy ale respektovaly věkové zvláštnosti a individuální potřeby dětí. To se projevilo především při části společných aktivit u některých zejména starších dětí. U nich pokud nebyly dostatečně vnitřně motivovány, docházelo ke snižování zájmu a pozornosti. Naopak při podnětném stimulování se děti účastnily s chutí a radostí.

Po celý den v mateřské škole panoval pocit jistoty, k čemuž napomáhala zřetelná důvěra mezi dětmi a dospělými. V případě potřeby se dětem dostávalo náležité pomoci, často i pozitivního hodnocení. Chybělo jejich vedení k sebehodnocení vlastní úspěšnosti nebo vzájemnému vrstevnickému hodnocení. V průběhu vzdělávání učitelky často navazovaly na zážitky a zkušenosti dětí, učivo propojovaly s reálnými situacemi. Děti si utvářely základní povědomí o společenském prostředí a existenci různých zemí. Upevňovaly si poznatky o okolní přírodě a ochraně životního prostředí. V obou třídách je vytvořen tzv. koutek živé přírody, kde děti pozorují živočichy (želva, chameleon) a pečují o ně. Dostatečný prostor děti dostávaly k osvojování si předčtenářských dovedností. Pro posílení správné výslovnosti jsou často, i když ne systematicky, zařazovány kolektivní logopedické chvílky. Grafomotorickými cviky, stříháním, lepením a dalšími aktivitami je rozvíjena jemná motorika, hrubá zejména prostřednictvím volného pohybu při pobytu venku. Nepříznivým zjištěním je nepravidelné zařazování ranního cvičení, které je deklarováno v nastaveném denním režimu. V průběhu dne učitelky uplatňovaly a vyžadovaly dodržování společenských pravidel a zdvořilé chování. Přesto se ve třídě starších dětí občas objevila menší ohleduplnost k druhým.

Organizace vzdělávání v základní škole na prvním stupni probíhala ve třech třídách (samostatný 1. ročník, ve spojení 2. a 3. ročník a 4. a 5. ročník). Metodicky, terminologicky i věcně byla výuka účinná a správně vedena. Úvodní část vyučovacích hodin byla věnována seznámení žáků s tématem a plánovanými činnostmi. Cíle byly zaměřeny na upevnění dosavadních vědomostí a dovedností. Převažovala frontální forma a samostatná práce žáků. K procvičování byly převážně využívány učebnice, pracovní sešity a pracovní listy. Pracovní tempo bylo přiměřené, žáci byli motivováni názornými pomůckami, četnými pochvalami a povzbuzováním. Účelná a podporující byla pomoc asistentek.

Účinnost vzdělávacích metod při výuce matematiky byla podporována názornými pomůckami nebo procvičováním s využitím interaktivní tabule žáky. Ve spojených ročnících se pozitivně projevila zkušenost třídní učitelky s reedukací žáků. Numerické výpočty byly efektivně kontrolovány, u slovních úloh byl společným čtením a postupnými kroky vyvozen postup početní operace. Žákům byla věnována dostatečná individuální podpora. Při hravých matematických činnostech bylo využito sebehodnocení, po celý rok pak motivační soutěž.

Při rozvoji čtenářské gramotnosti byly podporovány komunikační dovednosti, práce s textem i technika tichého čtení s následným ověřováním pochopení textu. Žáci byli vedeni k samostatnému zápisu přečteného. Pěkně bylo propojeno téma obsahu (jazykolamy) s písní. Při nábívkou psaní mohli nejmladší žáci využít obrazovou oporu na tabuli. Dbáno bylo na správné sezení při psaní. Při nábívkou čtení tvořených slov byla zařazena práce s interaktivní tabulí. Pro rychlejší žáky byly připraveny další úkoly. Zájem o čtení je podporován akcí místní knihovny „Sova čte dětem“. Forma zařazeného sebehodnocení

žáků nesměřovala k pokroku a k hodnocení úrovně očekávaných výstupu v jednotlivých předmětech. Vzájemné hodnocení žáků nebylo využito. Závěrečné shrnutí a zhodnocení nebo vyvození závěrů bylo provedeno vždy učitelkou.

Průběh vzdělávacího procesu na druhém stupni je ovlivněn skutečností, že na určité předměty jsou spojeny různé ročníky a výuka není vždy vedena učiteli s příslušnou odbornou kvalifikací či předmětovou specializací (aprobací). Probírané téma bylo vyučujícími pro každý ročník připraveno zvlášť, střídavě se věnovali oběma skupinám, ale některé hodiny však byly statické, jednotvárné, málo efektivní. Vzdělávací cíle byly stanoveny v souladu s ŠVP ZV. Celkově byl ve sledovaných hodinách uplatněn více frontální způsob výuky, řízený rozhovor. Ojedinele se žáci učili pracovat s chybou nebo řešili problémovou otázku. Pokud byla nabídnuta kooperativní činnost, byla pro žáky přínosná a zaujala je. Jinak aktivnější byli pouze jednotlivci. Střídáním pestrých činností byla realizována výuka anglického jazyka, při níž si žáci zábavnou formou procvičovali a upevňovali učivo, přicházeli na správný postup. V hodině výchovně zaměřeného předmětu se ve skupinách zamýšleli nad řešením složitých životních situací, diskutovali o zdravém životním stylu a utvářeli své osobní postoje. Při praktickém řešení úkolů v informatice byla účinně zařazena kooperativní činnost. Žáci dovedli vzájemně dobře spolupracovat, vyhledávat a prezentovat zjištěné informace. Zpravidla účinně byly využívány mezipředmětové souvislosti a propojení učiva s realitou nebo životními zkušenostmi jednotlivců. Podpora vzdělávacího procesu didaktickými a názornými pomůckami byla různá. Běžně převažovala práce s učebnicí nebo byly využity doplňující pracovní listy. Činnosti na interaktivní tabuli byly uplatněny pouze v jedné hodině.

Na žáky s rizikem školního neúspěchu včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byly kladeny stejné požadavky jako na ostatní. Výraznější zohledňování nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno. Učitelé práci žáků hodnotili průběžně slovně, využívali povzbuzení, pochvalu. Bylo patrné, že systematické sebehodnocení se ještě nestalo běžnou součástí vzdělávacího procesu, stejně jako vzájemné hodnocení. Pro závěrečné shrnutí probíraného učiva a dostatečný prostor pro jeho upevnění zbývalo mnohdy minimum času.

Tělesná výchova je do rozvrhu zařazena ve dvouhodinových blocích, a to společně pro dívky 6. až 9. ročníku a obdobně pro chlapce. Na prvním stupni je vyučování realizováno podle tříd. Navštívené hodiny byly promyšlené, organizačně připravené, včetně tělocvičného náčiní a pomůcek. Probíhaly v přírodním prostředí, na místním fotbalovém hřišti a v jeho zázemí. Žáci nižších ročníků zvládali jednoduché pohybové činnosti a následně se je učili uplatnit ve hře, rozvíjeli rychlost a obratnost. Obdobně i žákyně druhého stupně, které se ve skupinách učily týmové spolupráci. Kromě pohybových aktivit byla vhodně zařazena i teoretická část pravidel hry. Zajímavě pojaté a přínosné bylo vedení průpravné části dvojicemi žákyň i mezipředmětové propojení (anglický jazyk). Vyučování provázela přátelská atmosféra, většinou se všichni do nabízených aktivit zapojovali se zájmem. Občas však chybělo upozornění na správné provedení, diferenciaci činností podle věku nebyla uplatněna, žáci společně prováděli stejné pohybové aktivity. Průběžné posouzení dovedností či závěrečné hodnocení mělo příznivý dopad na uvědomění si významu pohybu pro zdraví.

Činnost školní družiny je vedena podle celoročního plánu, je pestrá a rozmanitá. Stanovené cíle ŠVP ŠD byly průběžně naplňovány. Kromě pravidelné činnosti jsou pořádány příležitostné akce, kterými se zapojuje do života obce např. tematické slavnosti, návštěva místní knihovny. Sdružení rodičů přispívá finančně na hračky a odměny za celoroční hru.

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům má úroveň vyžadující zlepšení.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Učitelky v mateřské škole kromě skupinového hodnocení monitorují na úrovni třídy také vývoj jednotlivých dětí, vedou o nich záznamy. Získané poznatky o jednotlivcích využívají k uplatnění vhodného osobního přístupu, ojedinele ke stanovení záměrných cílů vedoucích k individualizaci vzdělávání. Ty jsou naopak vymezené (a následně realizované) v individuálních vzdělávacích plánech dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a podpůrných výchovně-vzdělávacích plánech pro děti s odkladem povinné školní docházky. V případě závažnější vadné výslovnosti dítěte je zákonným zástupcům doporučena návštěva odborného pracoviště.

Při vzdělávání děti prokazovaly postupné osvojování klíčových kompetencí i základů funkčních gramotností potřebných k úspěšnému přechodu k základnímu vzdělávání. Při činnostech se děti dokázaly určitou dobu koncentrovat, uplatňovat základní myšlenkové operace a postupovat podle pokynů. Zvládaly zrakové vnímání, správně určovaly barvy, počet a rozdíl prvků ve skupině, zejména starší děti rozpoznaly některá písmena. Projevily také zájem o knihy, šetrně s nimi zacházely. Podle potřeby si vybavovaly dřívější poznatky, reprodukovaly říkanky a písničky. Smysluplně odpovídaly na otázky, formulovaly vlastní myšlenky a nápady. Děti svými projevy prokazovaly odpovídající znalosti o okolním světě. Z jejich vyjadřování byla patrná přiměřeně bohatá slovní zásoba, u některých i starších dětí přetrvává nesprávná výslovnost. Především při herních aktivitách prokázaly značnou nápaditost spojenou s využitím fantazie. Většina jich ovládala jemnou motoriku se správnou koordinací ruky a oka, část starších dětí měla zafixován správný úchop tužky. S ohledem na svoje možnosti zvládaly základní pohybové dovednosti, manipulaci s běžnými pomůckami a orientaci v prostoru. Při spontánních činnostech se projevila ne vždy dostatečná důslednost učitelek při utváření návyků uklidu hraček po ukončení hry. V průběhu dne se děti k sobě chovaly převážně kamarádsky, v případě potřeby se dokázaly domluvit na společném postupu i si pomoci. Přesto se u některých starších dětí projevilo ne zcela emocionálně zvnitřněné dodržování nastavených pravidel jednání.

Výsledky školní činnosti děti prezentují široké veřejnosti formou vystoupení při různých společenských akcích v prostorách mateřské školy (např. vánoční posezení) i mimo ni (např. Kavárnička pro babičky a dědečky, vítání občánků). Sounáležitost s obcí je podporována účastí na jejím kulturním životě (adventní vystoupení v kostele aj.). Ve vztahu k zákonným zástupcům mateřská škola uplatňuje partnerský přístup. V průběhu roku je naplňována příležitost pro vzájemnou spolupráci pedagogů a rodičů, kteří jsou zváni ke spoluúčasti na různých aktivitách (např. *Dámská jízda a Pánská jízda*).

Vzdělávací proces v základní škole průběžně doplňují aktivity, které posilují utváření sociálních a občanských kompetencí (např. charitativní akce pro školy v Africe - *Sněhuláci pro Afriku, Květinový den*). K ekologickému myšlení a ochraně životního prostředí vedou žáky praktické aktivity (sběr léčivých bylin, pomerančové kůry, starého papíru apod.). Na posílení rozvoje cizojazyčné komunikace se žáci 6. – 9. ročníku zúčastnili poznávacího zahraničního zájezdu.

Ve vztahu k zákonným zástupcům škola uplatňuje partnerský přístup. Někteří se aktivně zapojují do činnosti a pomáhají. Informace o průběhu a výsledcích vzdělávání jejich dětí jsou jim poskytovány při třídních schůzkách a při individuálních návštěvách školy. Dále je získávají především prostřednictvím žákovských knížek. Četnost v nich uváděného průběžného hodnocení se u jednotlivých učitelů liší, někteří vyučující opomíjejí zaznamenávat hodnocení zejména z předmětů výchovného zaměření.

Úroveň znalostí a dovedností žáků učitelé zjišťují běžnými evaluačními nástroji. Ve vyšších ročnících využívají převážně písemné zkoušení, ústní prověřování využívají minimálně. Mimo to se žáci (zejména 9. ročníku) zúčastňují externího testování. Úspěšnost v něm se odvíjí od nízkého počtu a složení žáků nejvyššího ročníku. Ve školním roce 2014/2015 patřila mezi 10 % škol s nejslabšími výsledky, v tomto školním roce mělo 70 % škol výsledky lepší. Ředitelka školy se zjištěními zabývala, s učiteli je řešila a připravuje určité postupy.

V závěru školního roku 2014/2015 a v prvním pololetí aktuálního prospělo s vyznamenáním přibližně 78 % žáků prvního stupně a asi 29 % z druhého stupně. Nízké číslo je jednak způsobeno malým počtem žáků tohoto stupně a též i přísnou klasifikací v některých předmětech. Mnohdy i v těch, s nimiž žáci v daném ročníku začínají (zeměpis, přírodopis, německý jazyk). Neúspěšní bývají žáci i z anglického jazyka. Někteří neprospívající z něj konali opravné zkoušky. Z jejich posouzení byl zřejmý velký rozsah učiva, časová náročnost a mnohdy i nepřizpůsobení individuálním potřebám žáka. Obdobně v tomto školním roce realizované komisionální přezkoušení žáka z anglického jazyka na žádost zákonných zástupců mělo stanovenou obsáhlou část písemnou vzhledem k ostatním (např. poslech, mluvení). Jedna žákyně nebyla za první pololetí hodnocena z tělesné výchovy. Ředitelka školy jí opomenula určit náhradní termín hodnocení. K pozitivním zjištěním patří motivační hodnocení (samé jedničky) žáků 1. ročníku a poměrně příznivé hodnocení žáků prvního stupně. Čtyři žáci nebyli v uplynulém školním roce hodnoceni z chování stupněm velmi dobré (tři chování uspokojivé, jeden neuspokojivé). Příčina byla zejména ve složitém rodinném zázemí, neomluvené absenci a nerespektování školního řádu. Podpora žáků s rizikem školního neúspěchu a výukovými obtížemi má různou úroveň. Pedagogové žákům většinou nabízejí individuální pomoc (zejména doučování, konzultace učiva aj.). Celkově systém práce s výsledky vzdělávání není zcela promyšlený a se zjištěními se zatím cíleně nepracuje. Přínosem je zapojení školy do projektu *Podpora pro žáky* (portál *Proškoly.cz*), které umožňuje žákům samostatně si procvičovat učivo různých předmětů.

Účinnou zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávacího procesu poskytuje i zapojení žáků do různých předmětových soutěží a olympiád. Významného úspěchu dosáhli v tomto školním roce žáci 8. ročníku v soutěži *Lucemburkové na českém trůně*, kterou pořádalo Východočeské muzeum Pardubice. Z několika desítek přihlášených škol se v krajském kole umístili na 4. místě. Své zajímavé výtvarné a rukodělné práce žáci prezentovali např. v rámci školní akce pro veřejnost *Podmořský svět*.

Vzhledem k odchodu kvalifikovaného výchovného poradce v uplynulém školním roce byl pověřen zajištěním poradenských služeb a kariérového poradenství pedagog, který s touto činností neměl žádné zkušenosti. Postupně se s problematikou seznamuje, vede evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Předávání informací ostatním pedagogům o těchto žácích probíhá více méně nahodile. Na základě doporučení školských poradenských zařízení byly pro většinu z nich vytvořeny individuální vzdělávací plány. V rámci výuky stanovená doporučení byla v některých případech akceptována jen částečně. Pro zdravotně postižené žáky je přínosem pomoc dvou osobních asistentek (osoba poskytující ostatní osobní služby) a pravidelná spolupráce s pracovníky odborného zařízení. Pro žáky prvního i druhého stupně s vývojovými poruchami učení je organizována reedukační péče, pozitivem je vedení logopedické nápravy.

Škola při vzdělávání několika žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí účinně spolupracuje s příslušným oddělením sociálně-právní ochrany dětí. Vzájemná spolupráce je na velmi dobré úrovni. Třídní učitelé a ředitelka školy jsou formou individuálních setkání

a případových konferencí zapojování do řešení sociálních problémů žáků i předcházení zanedbávání školní docházky. Třem žákům je zajištěno financování školního stravování.

Metodikem prevence zpracovaný preventivní program představuje spíše obecnou strategii bez následného vyhodnocení a míry přínosu realizovaných akcí. Témata prolínají vyučováním (např. v předmětu člověk a jeho svět, výchova k občanství a zdraví), organizovány jsou podle aktuální nabídky rozličné doplňující aktivity k této problematice. V tomto školním roce se škola zapojila do projektu zaměřeného na prevenci nehod a úrazů *VZPoura úrazům*. Součástí byly interaktivní programy, žáci měli možnost vyzkoušet si jízdu na invalidním vozíku, bezprostředně se setkat s lidmi postiženými po úraze a uvědomit si hodnotu zdraví. Cílem programu *Den zdravého životního stylu* bylo motivovat žáky k přijetí zásad zdravé výživy a zařazení pohybu do svého režimu. Obdobně byla zaměřena aktivita *Škola zdravé 5 a Párty zdravé 5*, kdy se žáci seznamovali se zdravými potravinami apod. Pro smysluplné naplnění volného času nabízí škola žákům širokou a pestrou paletu kroužků. O prázdninách realizuje dva termíny školního tábora nazvaného *Prázdninová školička*, kterého se kromě žáků mohou účastnit i předškolní děti.

Škola věnuje pozornost bezpečnému prostředí pro vzdělávání, provádí opatření k jejímu zajištění. Počet úrazů je nízký. Realizuje cvičení v přírodě, připravuje žáky v součinnosti s odborníky, jak se zachovat při mimořádných situacích (požár, evakuace atd.), věnuje se dopravní výchově.

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají úroveň vyžadující zlepšení.

Závěry

Zásadní nedostatky

- *nestanovení náhradního termínu pro hodnocení žákyně v předmětu tělesná výchova*
- *výuka na druhém stupni základní školy vedená pedagogy bez požadované odborné kvalifikace a jejich časté personální obměny*
- *absence koordinátorů specializovaných činností včetně výchovného poradenství*

Slabé stránky

- *obecně stanovené koncepční cíle školy*
- *nevyužívání hodnotících procesů jako systému směřujícího ke koncepčnímu rozvoji mateřské školy*
- *nedostatečná kontrolní činnost v oblasti výsledků vzdělávání žáků*
- *malá diferenciací úkolů podle individuálních možností žáků*
- *minimální využívání sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků na druhém stupni základní školy*
- *úroveň učiva podle ŠVP ZV pro dané ročníky v předmětech výchovného zaměření nebyla zřetelná*
- *preferování tematického celku Práce s drobným materiálem v předmětu člověk a svět práce na prvním stupni základní školy*

Nedostatky, které byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti

- *úprava dokumentace školní družiny,*

- *doplnění školní matriky potvrzením o absolvování řádného očkování některých dětí.*

Návrhy na zlepšení (udržení) stavu

- *konkretizovat koncepční cíle, stanovit strategie pro nově vzniklý subjekt,*
- *usilovat o zajištění odborně kvalifikovaných pedagogů včetně specialistů (výchovný poradce, metodik prevence atd.) v základní škole*
- *více pracovat s rozlišením vzdělávací nabídky s ohledem na věkové složení dětského kolektivu a individuální schopnosti dětí v mateřské škole*
- *častěji záměrně zařazovat aktivity podporující sblížení dětí a porozumění pravidlům vzájemného soužití s jejich důsledným vyžadováním zejména ve třídě starších dětí*
- *v mateřské škole systematicky realizovat primární logopedickou prevenci*
- *stanovit konkrétní cíle pro další vzdělávání pedagogů, včetně vzdělávacích akcí k aktivizujícím metodám a formám práce*

Hodnocení vývoje

- *od poslední inspekce v roce 2013 došlo ke vzniku nového právního subjektu*
- *ke změně ve funkci ředitele školy a k personálním změnám*
- *zvýšil se počet žáků*

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina, ze dne 27. 12. 2013 včetně přílohy č. 1, dodatek č. 1, ze dne 29. 9. 2015, čj. 15/ZAST/6/79/15, s účinností od 1. 1. 2016
2. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 31 747/02-21, ze dne 10. 12. 2002, s účinností od 1. 1. 2003, čj. MSMT-37930/2013, ze dne 24. 8. 2015, čj. MSMT-46792/2015-3, ze dne 8. 1. 2016, s platností od 1. 1. 201
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje, čj. KrÚ 71961/2015, ze dne 9. 11. 2015, s účinností od 1. 1. 2016
4. Výjimka z nejnižšího počtu žáků pro školní rok 2015/2016, ze dne 25. 8. 2015
5. Koncepce rozvoje školy, bez data pořízení
6. Výroční zpráva o činnosti školy, za školní rok 2014/2015, ze dne 31. 7. 2015
7. Jmenování do funkce ředitelky školy, čj. 2015/ZŠ09/01, ze dne 6. 8. 2015, s účinností od 15. 8. 2015
8. Pověření funkcí vedoucí učitelky mateřské školy ze dne 4. 1. 2016 s účinností od 1. 1. 2016
9. Pracovní náplň a kompetence učitelky pověřené odpovědností za provoz mateřské školy ze dne 4. 1. 2016
10. Doklady o dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
11. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní roky 2014/2015 a 2015/2016
12. Dokumentace vztahující se k vlastnímu hodnocení mateřské školy
13. Rozvrhy hodin tříd a učitelů základní školy, školní rok 2015/2016

14. Školní matrika mateřské školy a základní školy, školní rok 2015/2016
15. Rozhodnutí o přijetí dětí k základnímu vzdělávání, školní rok 2015/2016
16. Školní řád mateřské školy při Základní škole a mateřské škole Sopotnice, příspěvková organizace, s účinností od 1. 1. 2016
17. Školní řád základní školy, s platností od 1. 9. 2015
18. Vnitřní řád školní družiny, s platností od 9. 5. 2016
19. Vnitřní řád školní jídelny a školní jídelny-výdejny, s platností od 1. 5. 2016
20. *Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Školka plná barviček*, s platností od 1. 9. 2012 a aktualizací č.1/2015 ke dni 30. 9. 2015
21. Třídní vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání, školní rok 2015/2016
22. *Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Sopotnice Škola pro život*, s platností od 1. 9. 2013
23. *Školní vzdělávací program pro školní družinu*, s platností od 1. 4. 2013, ve znění dodatku č. 1 ze dne 16. 4. 2015, dodatku č. 2 ze dne 31. 1. 2015 a dodatku č. 3 ze dne 9. 5. 2016
24. Záznamy z jednání pedagogické rady mateřské školy a základní školy, školní roky 2014/2015 a 2015/2016
25. Rozpis přímé pedagogické činnosti v mateřské škole, školní rok 2015/2016
26. Třídní knihy mateřské a základní školy, školní rok 2015/2016
27. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy, školní rok 2015/2016
28. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny včetně zápisních lístků, školní rok 2015/2016
29. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2015/2016
30. Minimální preventivní program, školní roky 2014/2015 a 2015/2016
31. Opravné a komisionální zkoušky, školní roky 2014/2015, 2015/2016
32. Materiály k bezpečnosti práce a ochraně zdraví (doklady o školení, revizní zprávy, záznamy o úrazech, protokol o prověření bezpečnosti a ochrany zdraví apod.)

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr., Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka Mgr., Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka Mgr. Olga Příhodová v. r.

Mgr. Branislav Štefanča, přizvaná osoba Mgr. Branislav Štefanča v. r.

Bc. Lenka Koutníková, kontrolní pracovnice Bc. Lenka Koutníková v. r.

V Pardubicích 25. 6. 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Helena Korábová, ředitelka školy Mgr. Helena Korábová v. r.

V Sopotnici 4. 7. 2016